

«Мұхамеджан Тынышбаев атындағы АЛТ университеті» АҚ

БЕКІТЕМІН

«АЛТ университеті» АҚ ҒК төрағасы
М.С.Жармағамбетова
«АЛТ университеті» АҚ Ғылыми кеңесінің шешімі
«30» 05 2025 жыл (№ 10 хаттама)

ДОКТОРАНТУРАҒА ҚАБЫЛДАУ ЕМТИХАНЫНЫҢ
БАҒДАРЛАМАСЫ

Білім беру бағдарламаларының тобы
«D147 - Көлік қызметтері»

Алматы, 2025 ж

Қабылдау емтиханының бағдарламасы 2025 жылғы 21 сәуірі №9 хаттамамен «Көлік қызметтері және бизнес» кафедрасының отырысында талқыланып, оң шешім қабылданды .

**Көлік қызметтері және бизнес»
кафедрасының меңгерушісі**

Мусалиева Р.Д.

Қабылдау емтиханының бағдарламасы 2025 жылғы 29 мамыр №5 хаттамамен «Логистика және бизнес» институтының кеңес отырысында қаралды және ұсынылды.

**«Логистика және бизнес»
институтының төрайымы**

Мусаева Г.С

МАЗМҰНЫ

1	Білім беру бағдарламалары тобына түсу емтиханының мақсаты	4
2	Білім беру бағдарламалары тобы бойынша докторантураға түсу емтиханын өткізу ережесі	4
3	Бағалаудың түрлері мен критерийлері	4
4	Емтихан материалдарының мазмұны	6
5	Ұсынылатын әдебиеттер.....	9

1 . Білім беру бағдарламаларының тобына түсу емтиханының мақсаты

Білім беру бағдарламаларының топтары бойынша түсу емтиханының мақсаты – талапкердің докторантураға түсуге теориялық және практикалық дайындығын, білім, білік және дағдыларының докторантурада даярлау бағыты бойынша оқыту талаптарына сәйкестік деңгейін анықтау.

Докторантураға түсу емтиханы эссе жазудан және білім беру бағдарламалары тобының бейіні бойынша емтиханнан тұрады.

2. Білім беру бағдарламалары тобы бойынша докторантураға түсу емтиханын өткізу ережесі

Қабылдау емтиханының ұзақтығы 4 сағат 30 минутты құрайды, оның барысында талапкер эссе жазады, 3 сұрақтан тұратын электронды емтихан билетіне жауап береді. Сұрақтар тізімі мен эссе тақырыбы кездейсоқ ретпен құрастырылады. Қабылдау емтиханы бойынша максималды балл 100 балл, оның ішінде эссе – 20 балл, профильдік емтихан – 50 балл, әңгімелесу – 30 балл.

3. Бағалаудың түрлері мен критерийлері

3.1 Эсселерді бағалаудың түрлері мен критерийлері

Эссе түрлері	Сипаттама	Эссе көлемі
Мотивациялық	Өтініш берушінің зерттеу әрекетінің мотивтері туралы дәлелі (зерттеу мәлімдемесі)	Кем дегенде 250 сөздер
Ғылыми аналитикалық	Өтінім берушілер ұсынған зерттеудің өзектілігі мен әдістемесін негіздеу (зерттеу ұсынысы)	
Проблемалық-тақырыптық	Пәндік білімнің өзекті аспектілері бойынша автордың ұстанымын баяндау	

Критерийлер	Дескрипторлар	Ұпайлар
Тақырыпты ашу тереңдігі	мәселе теориялық деңгейде ашылды, ғылыми терминдер мен ұғымдарды дұрыс қолдана отырып, әртүрлі көздерден алынған ақпарат қолданылды	4
	представлена собственная точка зрения (позиция, отношение) при раскрытии проблемы	4
Дәлелдеу, базасы	дәлелдердің болуы, себеп-салдарлық байланыстарды анықтау, жекеден жалпыға, жалпыдан жекеге дейін ойлау қабілеті.	4

Композициялық тұтастық және презентация логикасы	Композициялық тұтастықтың болуы, эссенің құрылымдық компоненттерінің логикалық байланысы, қорытындылар мен жалпылаудың болуы	4
Сөйлеу мәдениеті	академиялық жазудың озық деңгейін көрсету (лексика, ғылыми терминологияны білу, грамматика, стилистика)	4
Максималды ұпайлар		20

3.2 Электрондық емтихан билетінің сұрақтарына жауаптарды бағалау критерийлері

Білім беру бағдарламалары тобының бейіні бойынша емтихан сұрақтардың 3 блогын қамтиды, оның ішінде: 1-ші сұрақ теориялық білімнің деңгейі мен жүйелілігін айқындайды; 2-ші сұрақ функционалдық құзыреттердің қалыптасу дәрежесін айқындайды; 3-ші сұрақ жүйелік құзыреттерді айқындауға бағытталған. Ең көп ұпай саны-50.

Электрондық емтихан билеті 3 сұрақтан тұрады:

Блоктар	Сұрақтың сипаты	Ұпай саны
1-сұрақ	теориялық – теориялық білімнің деңгейі мен жүйелілігін анықтайды	10
2-сұрақ	практикалық - функционалдық құзыреттіліктердің қалыптасу дәрежесін ашады (пәндік салада әдістерді, технологияларды және әдістемелерді қолдана білу	20
3-сұрақ	зерттелетін пәндік саланы жүйелі түсінуді, зерттеу әдіснамасы саласындағы мамандандырылған білімді (жүйелік құзыреттіліктерді) анықтайды	20
БАРЛЫҒЫ		50

Электрондық емтихан билетінің сұрақтарына жауаптарды бағалау критерийлері:

Сұрақ	Бағалау критерийлері	Ұпай саны
1-сұрақ	оқытылатын пәндік саланың негізгі процестері туралы білімін көрсетеді; мәселені ашудың тереңдігі мен толықтығы	5
	туралы өз пікірін логикалық және дәйекті түрде білдіреді	3
	талқыланатын мәселе	
	ұғымдық-категориялық аппаратқа, ғылыми терминологияға иелік етеді	2
	Барлығы	10
2-сұрақ	пәндік саладағы мәселелерді шешудің әдістерін, тәсілдерін, технологияларын қолданады	7

	құбылыстарды, оқиғаларды, процестерді дәлелдейді, салыстырады, жіктейді; практикалық дағдыларға негізделген қорытындылар мен жалпылаулар жасайды	7
	әртүрлі көздерден алынған ақпаратты талдайды	6
	Барлығы	20
3-сұрақ	теориялық және практикалық әзірлемелерді, ғылыми тұжырымдамаларды және ғылым дамуының қазіргі заманғы тенденцияларын сыни тұрғыдан талдайды және бағалайды	7
	түсіндірудегі әдістемелік тәсілдерді синтездейді пәндік білімнің негізгі мәселелері	7
	процестерді, құбылыстарды, оқиғаларды талдауда себептік байланыстарды ашады	6
	Барлығы	20
	БАРЛЫҒЫ	50

3.3 Сұхбатты бағалау критерийлері

№	Критерийлер	Дескрипторлар	Ұпайлар
1.	Мотивация	Таңдалған ЭП бойынша докторантурада оқу және белгілі бір ЖОО-ға түсу мотивтерін дәлелдеу. Оқуды аяқтағаннан кейін кәсіби және жеке өсу перспективаларын көру.	5
2	Зерттеу құзыреттілігі	Белгілі бір пән саласындағы ғылыми-зерттеу іс-әрекетіне қажетті зерттеу дағдылары мен тәжірибесінің болуы.	10
3.	Шығармашылық	Стандартты емес ойлау, есептерді шешудегі шығармашылық және балама тәсілдер, ситуациялық тапсырмалар.	10
4.	Байланыс	Қысқа, репрезентативті, логикалық, өз көзқарасын дәлелді жеткізе білу, жалпылау және қорытынды жасай білу. Тіл білу.	5
Максималды ұпайлар			30

4. Емтихан материалдарының мазмұны

4.1 Эссе мазмұны

№	Эссе тақырыбы
1	Көлік инфрақұрылымы объектілерінің қауіпсіздігін қамтамасыз ету, ұйымдастыру-техникалық тәсілдер
2	Көлік қызметтерін дамытудың экологиялық проблемалары
3	Жүк және жолаушылар тасымалын болжау және стратегиялық жоспарлау әдістері

4	Теміржол станциялары мен тораптарының жұмысын имитациялық моделдеу технологиялары
5	Автожол кешеніндегі зияткерлік көлік жүйелері
6	Көлік секторын тұрақты дамыту тұжырымдамасы
7	Интеллектуалды автоматтандырылған қозғалысты жоспарлау жүйелері
8	Жоғары жылдамдықты теміржол құрылысының әлеуметтік-экономикалық алғышарттары мен нәтижелері
9	Теміржол учаскелерінің өткізу қабілетін арттыру үшін имитациялық модельдеуді қолдану
10	Теміржол көлігіндегі жолаушылар ағынын имитациялық моделдеу
11	Цифрландырудың заманауи көлік жүйелерін ұйымдастыру мен басқаруға әсері
12	Тұрақты логистикалық тізбектерді дамыту: жаһандану жағдайында тасымалдауды ұйымдастыруға жаңа тәсілдер
13	Қазақстанның көлік инфрақұрылымы: қазіргі жағдайы және даму перспективалары
14	Жүк маршруттарын басқаруда жасанды интеллект пен үлкен деректерді қолдану
15	Экологиялық аспектілер және «жасыл» тасымалдауды ұйымдастыру: тенденциялар мен жүзеге асыру перспективалары
16	Қазақстанның көлік-логистикалық нарығындағы контейнерлік тасымалдау
17	Мультимодальдық тасымалдаудағы әртүрлі көлік түрлерінің өзара әрекеттесуі: қиындықтар мен мүмкіндіктер
18	Көлік жүйелеріндегі тәуекелдерді басқару әдіснамасы: теориядан практикаға
19	Көлік қауіпсіздігі мен тиімділігін қамтамасыз етудегі мемлекеттік реттеудің рөлі
20	Цифрлық экономика дәуіріндегі көлік компанияларының ұйымдық құрылымдарының трансформациясы

4.2 Қабылдау емтиханына ұсынылған блоктар бойынша бөлімдердің мазмұны

Білім беру бағдарламаларының топтары бойынша докторантураға түсу емтихандарына арналған емтихан материалдары, оның ішінде эссе тақырыптары, бейіні бойынша емтихан сұрақтары үш тілде: қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде жасалады.

Емтихан сұрақтарының тақырыбы «D147 - Көлік қызметтері» (салалар бойынша)"білім беру бағдарламасының тобы бойынша көзделген циклдардың оқу бағдарламаларынан таңдалған бөлімдерге сәйкес келеді:

№	Пәндер атауы
1	Ғылыми зерттеу әдістері
2	Тасымалдау процесін ғылыми зерттеу
3	Жүк және коммерциялық жұмыстарды жетілдіру

4.3 Қабылдау емтиханына ұсынылған блоктар бойынша тараулардың мазмұны

1-Блок

1.1 Логистикадағы теориялық білімнің жүйелілігі

Кіріспе, даму тарихы, логистиканың жүйе ретіндегі ұғымы. Жеткізу тізбегінің бүкіл құрылымын кешенді талдау арқылы міндеттерді шешу тәсілдері. Логистикалық жүйенің негізгі құрамдас бөліктері. Логистикалық жүйенің мақсаттары мен міндеттері. Логистикалық үдерістерді талдау және жетілдіру үшін математикалық модельдер, басқару теориясы және оңтайландыру теориясын қолдану.

1.2 Логистикалық басқару құрылымдарын қалыптастыру тәсілдері

Көлік логистикасын басқару, жүк тасымалдауды жоспарлау, ұйымдастыру және бақылау – уақытында әрі үнемді жеткізуді қамтамасыз ету мақсатында. Халықаралық логистикалық операциялар – әртүрлі елдердің ерекшеліктерін, құқықтық нормаларын, валюталық тәуекелдерін және мәдени айырмашылықтарын ескере отырып, стандартты әдістерді бейімдеу. Компанияның мақсаттары мен нарық ерекшеліктеріне сәйкес келетін ұйымдық модельді таңдау арқылы логистикалық басқару құрылымдарын қалыптастыру.

2- Блок

2.1 Логистиканы (салалар бойынша) практикалық жүзеге асыру әдістері мен модельдері

Көлік ағындарын математикалық модельдеуге кіріспе. Логистикалық тізбектерді көлікпен қамтамасыз етудің тиімділігі. Жеткізу тізбегінде жоспарлау, болжау және қорларды толықтыру бойынша біріктірілген технологиялар. Жеткізу тізбектеріндегі «қамшы әсері» және тұрақтылық мәселесі. Бөлу орталықтарының қатысуымен материалдық ағынды басқару моделі.

2.2 Жеткізу тізбектерін интеграцияланған жоспарлау

Жеткізу тізбектерінің буындарын ұйымдастырушылық-экономикалық жобалауға логистикалық тәсіл. Жобаларды басқару. Автокөлік ұйымдарының экспедициялық операциялары. Көлік кәсіпорындарындағы тәуекелдерді басқару жүйелері.

3- Блок

3.1 Логистикадағы зерттеу әдіснамасы және кешенді жұмыс жоспарлау

Көлік жүйесінің бірлігін айқындайтын мәні мен факторларын кешенді зерттеу. Көлік-логистикалық кешендердің жұмысын модельдеудің принциптері. Көлік тораптарындағы өзара әрекеттесу процестері. Көлік тораптарының жұмыс сапасының негізгі сипаттамалары. Көлік қызметтерінің ұлттық нарығын кешенді бағалау.

3.2 Трансконтинентальды тасымалдау саласындағы Қазақстан Республикасының транзиттік әлеуетін дамыту

Еуразиялық құрлықтағы халықаралық экономикалық қатынастардың жаһандануы. Жаһандық деңгейде жаңа транзиттік дәліздердің пайда болу себептері мен негіздемесі. Қазақстан Республикасының транзиттік-көліктік әлеуетін дамыту. Логистикалық үдерістердің өзара әрекеттесуін модельдеу. Халықаралық тасымалдарды көлік-экспедиторлық қызмет көрсету бойынша халықаралық талаптар.

4.4 Әңгімелесу сұрақтары

1. Таңдалған зерттеу қызметінің негізгі бағыттары
2. Таңдалған тақырып пен болашақ зерттеу объектісін таңдауды негіздеңіз. Бұл бағытта зерттеу жүргізу қаншалықты өзекті
3. Темір жол көлігінің дамуының қазіргі заманғы тенденциялары
4. Көлік қызметіндегі инновациялық технологиялар
5. Тасымалдау қауіпсіздігі
6. Халықаралық көлік дәліздері және олардың маңызы
7. Тасымалдау процестерінің тиімділігін бағалау
8. Жолаушыларды тасымалдауды ұйымдастыруға қойылатын талаптар
9. Темір жол жүйесіндегі логистикалық және көлік дәліздері
10. Жүкті темір жол көлігімен тасымалдауды ұйымдастыру
11. Халықаралық стандарттар және темір жолдардың интеграциясы
12. Пойыздар қозғалысын жоспарлау және жөнелту
13. Тасымалдауды ұйымдастыруға экологиялық аспектілердің әсері
14. Тасымалдау операцияларын ұйымдастырудағы жасанды интеллект
15. Көлік қызметінің сапасын басқару

16. Көлік инфрақұрылымының негіздері және оның дамуы
17. Темір жол саласындағы тәуекелдерді басқару
18. Брондау және билеттерді сату процестерін цифрландыру
19. Интермодальдық және аралас технологияларды қолдану арқылы тасымалдау
20. Жоғары жылдамдықты және магистральдық жүк тасымалының даму перспективалары

5. Ұсынылатын әдебиеттер

5.1 Негізгі әдебиеттер

1. Методология исследований и развития технологий эксплуатации автомобильного транспорта: учеб. пособие /С.М. Мороз, А.Н. Ременцов. – М.: МАДИ, 2013. - 216 с.
2. Комкин А.С., Лопарев А.А. История и методология транспортной науки: Учебно-методическое пособие для обучающихся на инженерном факультете по направлениям подготовки 23.04.03 – Эксплуатация транспортно-технологических машин и комплексов и 35.04.06 – Агроинженерия. – Киров: Вятская ГСХА, 2018. – 73 с
3. Транспортная логистика (II часть): // ЕНУ им. Л.Н. Гумилева / Т.Б. Сулейменов, М.И. Арпабеков - Астана, 2012 - 211 с
4. Организация транспортных услуг и безопасность транспортного процесса: учебное пособие для студентов вузов, обучающихся по направлению подготовки бакалавров «Технология транспортных процессов» / Н. В. Пеньшин. – Тамбов : Изд-во ФГБОУ ВПО «ТГТУ», 2014. – 476 с.
5. Управление грузовой и коммерческой работой на железнодорожном транспорте : учебно-метод. пособие / О. В. Молчанова, И. С. Плахотич. – Екатеринбург: УрГУПС, 2019. – 183 с.
6. Транспортная логистика (I часть): Учебник.// ЕНУ им. Л.Н. Гумилева / Т.Б. Сулейменов, М.И. Арпабеков - Астана, 2012 , - 211 с.
7. Теория транспортных процессов и систем: учебник для академического бакалавриата / А. Э. Горев. — 2-е изд., испр. и доп. — М.: Издательство Юрайт, 2017. — 217 с
8. Витвицкий Е.Е. Теория транспортных процессов и систем (Грузовые автомобильные перевозки): учеб. пособие: Омск: СибАДИ, 2010. - 207 с.
9. Общий технико-экономический курс железных дорог: Учебник/ Под ред. Д. А. Мачерета – М.: РУТ (МИИТ), 2017. – 364 с
10. Экономика на автомобильном транспорте: учеб. пособие / Н.В. Напхоненко; Южно-Российский государственный политехнический университет (НПИ) имени М.И. Платова. – Новочеркасск: ЮРГПУ (НПИ), 2015. – 169 с.
11. Терёшина Н.П., Подсорин В.А., Данилина М.Г. Экономика железнодорожного транспорта: Учебное пособие – М.: МГУПС (МИИТ), 2017. – 262 с.
12. Транспортное планирование: формирование эффективных транспортных систем крупных городов: монография / Ю.В. Трофименко, М.Р. Якимов. – М.: Логос, 2013. – 464 с.

5.2 Қосымша әдебиеттер

1. Неруш Ю.М. Логистика: теория и практика проектирования: Учебник и практикум. / Ю.М. Неруш, С.А. Панов, А.Ю. Неруш. - М.: Юрайт, 2019. - 422 с.
2. Степанов В.И. Логистика: учебник / В.И. Степанов. - М.: Проспект, 2016. - 488 с.
3. А.М. Гаджинский Логистика. М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К» - 2016. -308 с.
4. Милославская С.В. Транспортные системы и технологии перевозок: учебное пособие / С.В. Милославская, Ю.А. Почаев. - М.: ИНФРА-М, 2017. - 116 с.

5. Троицкая Н.А. Транспортно-технологические схемы перевозок отдельных видов грузов: учебное пособие / Н.А. Троицкая, М.В. Шилимов. - М.: КНОРУС, 2016. - 232 с.